

טו בשבט; בשורת אביב בעיצומו של חורף

הרב נתנאל אריה

שיחה כללית בתורת הזמן הנפש

חיבור ותלישות וחזון העצמות היבשות

חלק מהותי בשלמותו של אדם הוא החיבור למקום. על כן אומרים חז"ל: "כל אדם שאין לו קרקע אינו אדם" (יבמות סג, א). אדם מרגיש איתן כשיש לו קרקע יציבה תחת רגליו, כשהוא חש מחובר למשהו רחב ועמוק, המשתלשל ממקום גבוה ומשמעותי יותר. בימינו מרבים להשתמש בביטוי "תלוש", ובאמת תחושת התלישות של האדם המודרני הינה סוגיה רחבה ובעלת הרבה ביטויים והשלכות נפשיות ורוחניות כואבות. חכמים במדרש (ויקרא רבה כה, ג) אף נתנו לשורשיות ולחיבור למקום משקל רוחני ראשון במעלה, וכך דרשו:

'אחרי ה' א-להיכם תלכו', וכי אפשר לבשר ודם להלוך אחר הקדוש ברוך הוא?... 'ובו תדבקו' וכי אפשר לבשר ודם לעלות לשמים ולהדבק בשכינה?... אלא מתחלת ברייתו של עולם לא נתעסק הקדוש ברוך הוא אלא במטע תחלה, הה"ד (בראשית ב) ויטע ה' א-להים גן בעדן, אף אתם כשנכנסין לארץ לא תתעסקו אלא במטע תחלה הה"ד כי תבאו אל הארץ'.

היקום כולו הינו הופעה שלמה של אילן המשתלשל ובא מעולמות עליונים ונאצלים עד לעולם המעשה בו אנו חיים. אף האדם הינו כאילן אשר שורשיו גבוהים ועליונים, וכמו רבש"ע הוא נדרש להיות מושרש ומחובר גם למציאות הארצית. אדם מנותק ומופשט המשייט לו בעולם האצילות, חסר משהו יסודי בקיומו ובתכליתו עלי אדמות.

במבט לאומי זהו בעצם 'חזון העצמות היבשות'. עם ישראל בגלות התקיים בצורה מינימלית, החסרה את מרחבי החיים ושלמותם, ממש כמו עצמות יבשות, מפוזרות, וחסרות לחלוחית טבעית של חיים. אמת, ריבוי התורה בגלות היה עצום, וכמעט כל הספרות התורנית שאנו לומדים היום נכתבה בגלות. אך אף על פי כן קורא יחזקאל הנביא (לז) למציאות זו מציאות של עצמות יבשות וחסרות חיים, עד אשר נהיה נטועים בארצנו.

העצמות היבשות שמעו דבר ה'... הנה אני מביא בכם רוח וחייתם... מארבע רוחות באי הרוח ופחי בחרווגים האלה ויחיו... ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישקאל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ונאבדה תקונתנו נגזרנו לנו... כה אמר ה' א-להים הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישקאל.

יש בעם ישראל מציאות פלאית של חיים רוחניים, השומרים על קיומה של האומה אפילו במציאות לא נורמלית שכזו, אך הגלות הינה בית קברות אחד גדול. ישנו ביטוי מפורסם של הגאון מוולנא (בליקוטי 'ספרא דצניעותא') שהיום אנו לא רק עצמות יבשות, אלא הרבה פחות מכך; רקב של עצמות יבשות, עד אשר נתנער מעפר ונשוב אל ארצנו.

שהיציאה לחו"ל הוא הקבר ורימה מסובבת עלינו... עד שנרקב הבשר והעצמות נפזרו פיזור אחר פיזור... עד שנרקבו העצמות ולא נשאר אלא תרווד רקב מאתנו, ונעשה עפר, שחה לעפר נפשנו. ואנו מקוין עתה לתחיית המתים, 'התנערי מעפר קומי', ויערה רוח ממרום עלינו.

הסוד של הקץ המגולה

ידוע הוויכוח שבין ר' אליעזר לר' יהושע, האם התחלת הגאולה תלויה בתשובתם של ישראל או לא. הוויכוח הוכרע כדעתו של ר' יהושע, שיש זמן קצוב בו תתחיל הגאולה מכל מקום (סנהדרין צח, א). וכמו שכותב האור החיים הקדוש (ויקרא כה, כח) "כי קץ הגלות ישנו אפילו יהיו ישראל רשעים גמורים חס ושלום". הסוגיה מסתיימת בהוכחה ניצחת של ר' יהושע, וישתק ר' אליעזר או 'הסתלק', כמו שמופיע בירושלמי בצורה חריפה יותר. מיד בסמוך מופיע בסוגיה משפט מעניין וחדש לכאורה, אלא שהוא נקשר עם ו"ו החיבור לעניין הקודם: "ואמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה שנאמר: ואתם הרי ישקאל ענפכם ותתנו ופרקכם תשאו לעמי ישקאל פי קרבו לבוא" ומפרש רש"י: "כשתתן ארץ ישראל פריה בעין יפה אז יקרב הקץ, ואין לך קץ מגולה יותר".

הרב צבי יהודה זצ"ל היה מעיר על משמעותו ו"ו החיבור הזו, ומסביר כי ר' אבא הינו המשך דעתו של ר' יהושע; אם אשאל את ר' אליעזר מתי זמן הגאולה, הוא יאמר לי: צא לשוק. אם אתה רואה אנשים טובים, ישרים, מאמינים, צדיקים - יכול

אתה לצפות לרגליו של משיח. אך ר' יהושע הרי לא סובר כך, לדעתו מהלך הגאולה יתחיל גם אם לא נהיה ראויים. כיצד אדע שזה מתחיל? כיצד אוכל לעקוב אחר המהלך הא-להי? אומר ר' אבא, אתה צודק! האינדיקציה אכן לא נמצאת בשוק, אך היא נמצאת בהרי ישראל. צא אל הטבע וראה. אם הארץ נעתרת לבניה, אם ההרים נושאים פירות זהו ביטוי להתעוררות החיבור הפנימי שבין עם ישראל לארצו, זהו סימן ואות גלוי שהעניין מתחיל.

ארץ ישראל שומרת אמונים

בספר ויקרא (כו) מתוארת קללת הגלות, כמצב קשה ונורא הן של עם מפוזר ונרדף בגלות, והן של הארץ שתהיה שוממה וחרבה, וכמין קללה הרובצת עליה.

וְנִתְּתִי אֶת עֲרִיכְךָ חֲרָבָה וְהִשְׁמֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אֶרִיחַ בְּרִיחַ נִיחָחְכֶם: וְהִשְׁמֹתִי אֶת הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֲבִיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ: וְאֶתְכֶם אֶזְרָה בְּגוֹיִם וְהִרִיקְתִּי אֶחְרִיכֶם חֲרָב וְהִיִּתָּה אֶרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעֲרִיכֶם יִהְיוּ חֲרָבָה:

הרמב"ן בפירושו לתורה מביא את ההערה הנפלאה של חז"ל, שקללה זו הינה בעצם הבטחה גדולה לישראל:

מה שאמר בכאן 'ושממו עליה אויביכם', היא בשורה טובה.. שאין ארצנו מקבלת את אויבינו, וגם זו ראייה גדולה והבטחה לנו, כי לא תמצא בכל הישוב ארץ אשר היא טובה ורחבה ואשר היתה נושבת מעולם והיא חרבה כמותה, כי מאז יצאנו ממנה לא קבלה אומה ולשון, וכולם משתדלים להושיבה ואין לאל ידם.

ניתן אולי להבין בדבריו שהבטחה הינה במישור הפרקטי. נתאר לעצמנו מה היה לו היינו מבקשים לשוב לאחר אלפיים שנות גלות לארץ מיושבת ומדינה מתועשת מפותחת... לאן היינו חוזרים?! אם כן זוהי בשורה טובה שיש לנו לאן לחזור באופן ריאלי. כך אפשר להבין, וגם זה אמת. ר' בחיי, בפירושו המבוסס על פירוש רמב"ן לתורה, מוסיף כמה מילים הטעונות תוכן הרבה יותר עמוק:

שממה תהיה לאויביכם שלא ימצאו בה נחת רוח, ובשורה טובה היא לישראל, וכן דרשו רז"ל בתורת כהנים: (ספרא ו, ח) זו מדה טובה לישראל, שלא יהו ישראל אומרים: הואיל וגלינו מארצנו עכשיו האויבים באים ומוצאים עליה נחת רוח, שנאמר: "ושממו עליה אויביכם היושבים בה", אף האויבים הבאים אחריכם לא ימצאו בה נחת רוח... וכל האומות ישתדלו לבנותה ואין להם כח, ויש בזה סימן גדול לישראל שמיום שחרבה לא קבלה אומה ולשון, ולא תקבל, **עד שישבו אפרוחיה לתוכה.**

"עד שישבו אפרוחיה לתוכה" זוהי הוספה נפלאה המסבירה, כי אין זו רק בשורה השייכת לעולם הריאלי, אלא חשיפת קשר פנימי לא נס לחו באלפיים שנות גלות. ארץ ישראל הינה כמו אֵם המחכה לבניה. ארץ ישראל אינה נותנת פירותיה לזר, אך כשמגיעים הבנים שופעת האם חלב! זוהי התייחסות רוחנית בין העם לארצו, כאם לבנים, וכרעיה השומרת אמונים ואינה נותנת דודיה לזר! הרמב"ן אף חווה זאת בפועל, כאשר הוא עלה ארצה בשנת ה'כ"ז (1267). במכתבו לרב נחמן בנו, הוא מתאר את העזובה והשממה שיש כאן בארץ, וכך הוא כותב:

ומה אגיד לכם בעניין הארץ, כי רבה העזובה, וגדל השיממון, וכללו של דבר, כל המקודש מחברו חרב יותר מחברו. ירושלים יותר חרבה מן הכול, וארץ יהודה יותר מן הגליל... ואין ישראל בתוכה... רק שני אחים צבעים קונים הצביעה מן המושל, ואליהם ייאספו עד מניין מתפללים בביתם בשבתות. והנה זירזנו אותם, ומצאנו בית חרב בנוי בעמודי שיש וכיפה יפה, ולקחנו אותו לבית הכנסת, כי העיר הפקר, וכל הרוצה לזכות בחרבות זוכה, והתנדבנו לתיקון הבית. וכבר התחילו ושלחו לעיר שכם להביא משם ספרי תורה אשר היו מירושלים... כי רבים באים לירושלים תדיר, אנשים ונשים, מדמשק וצובה וכל גלילות הארץ, לראות בית המקדש ולבכות עליו, ומי שזכנו לראות ירושלים בחורבנה, הוא יזכנו לראות בבניינה.

מסע ההשמצה של מרק טווין בארץ הקודש; נבואה שהתגשמה

שש מאות שנה מאוחר יותר כותב דברים דומים ומפורסמים הסופר האמריקאי סמואל קלמנס, הידוע יותר בשמו הספרותי מארק טווין, בספר שהיה אמור להיקרא 'מסע התענוגות לארץ הקודש'.. כנוצרי הוא ביקר בעיקר בירושלים, יריחו והגליל, המקודשים לנצרות, והיה המום ונדהם, מהמציאות המכושפת ומקוללת של הארץ.

ארץ שממה שאדמתה עשירה למדי, אלא שכולה עולה שמיר ושית, מרחב דומם ואבל. יש כאן עזובה שאפילו הדמיון אינו יכול להעניק לה תפארת חיים ומעש. הגענו בשלום להר תבור... כל הדרך כולה לא ראינו נפש חיה... בשום מקום כמעט לא היה לא עץ ולא שיח. אפילו הזית והצבר, אותם ידידים נאמנים של אדמת זיבורית, כמעט נטשו את הארץ... ארץ ישראל יושבת בשק ואפר. מרחף עליה כישופה של קללה ששדפה את שדותיה ואסרה את תעצומות כוחה באזיקים. ארץ ישראל שוממה וחשוכת חמדה. ארץ ישראל שוב אינה שייכת לעולם המעשה הזה. קודש היא לשירה ולמסורת, ארץ חלומות... נצרת עזובה... יריחו ארוחה... ירושלים.. כבר חלכאים.

יש הרבה מאוד ציניות בכתיבה שלו¹, כתיבתו הייתה צינית, ולעגנית ביחס לאנשי המקום, לישמעאלים. אבל באופן בולט הוא כותב ממש בלעג על א"י. הוא מתאר את הכנרת, מה זו הכנרת מול אגם טאהו בארה"ב.. וכיוצא בזה.

בכתבי הרמב"ן (מוסה"ק בסוף ח"א) מובאים כמה משיריו, ובתוכם שיר בו הוא מתאר את תחושתו הקשה בהגיעו ארצה, כשהוא פוגש את ירושלים בשפלותה: "אללי לי ירושלים עיר ואם בישראל, דדיך ירוו בכל עת... היום הזה ראיתי בך קדושה חזות קשה, מצאתי בתוכך איש יהודי נגש ונענה והוא צבע ובוו ישבע, ואליו יאספו בביתן בין גדולים וקטנים אם ישלמו מנין ועדה". בהמשך הוא שואל כביכול כיצד זה באמת נותנת א"י פירותיה לבני המקום, ומשיב: "דמיתוך הורתי ליולדת שמת בנה בחיקה, והחלב בשדיה למכאובים, ותיניק את גורי הכלבים". שמא תאמר שהם אוהבים את הארץ, ומתייחסים אליה בחיבה? "ואם [צ"ל: ועם] כל זה מאסו בך עוגבים ושמו עלך אויבים". למרות שאת נותנת פירות, העוגבים - אלו שציפו לך ובאו מרחוק לא רוצים בך, והאויבים - אלה הנמצאים בתוכך, שמו עליוך. "ובמרחקים יזכרוך ויתפארו בעיר הקדושה לאמר לנו נתנה למורשה", כך אומרים הנוצרים. "וכאשר יבואו אליך ומצאו כל מחמדי עין, יברחו כמפני אויב ורודף עין"...

קשה שלא לראות בדברי הרמב"ן תיאור קולע לתיאור הציני והלעגני של רשמי המסע בו מארק טוויין ממש מתאר את שמחתו לעזוב את ארץ ישראל. "הגדרת המסע כמסע התענוגות הגדול לארץ הקודש הייתה מוטעית. ראוי היה הרבה יותר לפרסמו כמסע ההלוויה הגדול לארץ הקודש... ירדנו מהסוסים... ראינו את האוניה עוגנת בים... מסע עולי הרגל בא אל סופו ומשום מה רווח לנו"...

נשים לב כי כל זה נכתב אך כחמש עשרה שנה לפני הקמת המושבות הראשונות והפרחת השממה! זוהי הבשורה שמבשרת לנו התורה ומגלים לנו חז"ל. כשתראה והנה א"י נותנת פירותיה בעין יפה, ההרים מוריקים, המטעים עמוסי הפרי, וההתיישבות והחקלאות הישראלית שמה יוצא למרחוק, זוהי אצבע א-להית המורה באופן ברור כי בא מועד. זוהי לא רק שמחה טבעית ופשוטה של עם בארצו, כאן הטבע מדבר אלינו רוחנית, כלשון הרב בפתגמו לחודש שבט: "מְסָעֵי עַצִּי פְּרִי עַל אֲדָמַת קוֹדֶשׁ יִפְרִיחוּ תִקְנֹת דוֹר דוֹרִים".

שלכת ארוכה בת שנות אלפיים. קור איום ואפור. פעמים אף נעימות לאה השתלטה על אֶבְרֵינוּ. קשה היה לנו להשיל את כתונת הגלות המפוספסת מעל גופנו הצמוק, החיוור. צחוק הגורל. פעמים שאין אדם אוהב להיקרא אל חיי חופש ויצירה. איך אומרים יהודים של חג בתפילת מוסף: "מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ" - אבל ברצוננו - "וְנִתְרַחֲקֵנוּ מֵעַל אֲדָמַתְנוּ". אך למרות הכל, עם ישראל מתחדש בארצו, ומתגשמת אל מול עיניך הנבואה הקדומה: "וּבְנֵנוּ בְּתִים וְנִשְׁבּוּ וְנָשְׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְאָכְלוּ פְרִיָם... כִּימֵי הָעֶץ - יָמֵי עַמִּי".

חגיגת אביב בעיצומו של חורף

אומרת המשנה בראש מסכת ראש השנה: בְּאֶחָד בְּשָׁבָט, ראש השנה לאילן, כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הֵלֵל אומרים, בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂרֵי בּוּ. הואיל ויצאו רוב גשמי שנה, שכבר עברו רוב ימות הגשמים, ועלה השרף באילנות, ונמצאו הפירות חונטים מעתה (רש"י). אם נצא החוצה כלום נראה אילנות פורחים! האילנות עירומים וחשופים, עדיין לא פרחו ולא התכסו בפריחה ובעלוה מבשרת.

נטה אוזן לדברי חז"ל; "יצאו כבר רוב גשמי שנה", עברו להם רוב ימות הגשמים, ומעתה "עלה השרף באילנות". ענפיהם אשר עד לא מכבר צמוקים וחיוורים היו, נטיפי חיות נזרקה בהם, הֶעֱטוּ מעט צבע, חום ונועם לופת ומתפתל בשריגייהם, והנה עוד מעט "ונמצאו הפירות חונטים מעתה". תהליכים פנימיים רוחשים בהיחבא, ונותנים אותותיהם. שריגי האילנות מעטים עליהם מעט אדמומית. ישנה עוררות פנימית קלה המורגשת אך לעין בוחנת. ובכלל גם כל מה שקרה בחורף זו לא רק תרדמה מאולצת. ישנה השפעה חיובית של הקיפאון על הצמתת המזיקים, זרמי המטר השוצפים מרחיקים את התולעים. האילן מתנקה צובר כוחות, ומכין עצמו לפריחה מחודשת המתרקמת לה עכשיו.

חוגג אדם את ימי הפריחה, את אביב העולם. שמא שת הוא את לבו לימי הכנת העץ לאביבו? אוהב אדם לרוות יפי עדן הבריאה, כלום עוקב הוא אחרי ההתרחשות הפנימית עת סמויה היא מהעין? המטה הוא אוזן להתחדשות כוחות החיים, צופה באדמה אשר רוותה גשמי שנה, חש את העוררות המתפשטת בגוף האילן? מה יפה היא ברכת האילנות בימי ניסן, עת מרבדי הפריחה מכסים בשפעת צבעיהם, אך נדמה כי גדולה יותר היא הקריאה להקשבה פנימית לתנועות החיים בעת התהוותן! לחוות את מחזור הטבע כמהלך בו משמש החורף הכנה לאביב, ולהטות לב לכל כוח חיים המתחדש ומבקש לפרוש כנפיים. חוכמה גדולה היא לחוש את הניצנים החבויים והפנימיים של הפריחה. להרגיש כי מתחולל כאן משהו, והוא מדבר אליי. הלכתית, רוחנית, נפשית, אמונית.

¹ השערה בדבר סגנון כתיבתו הציני של טוויין עיי' מיה דואני, טבע הדברים, גליון 171, ינואר 2010, עמ' 84-74.

כיצד זה קורה? חוסנו של האילן אינו בענפים, לא בצמרת, וגם לא בפירות. כל אלו הם רק פועל יוצא, גילוי של המתרחש מתחת לפני האדמה. אין לך ענף, עלה, או פרי הצומח למעלה, שאין לו שורש המעמיק כנגדו למטה. ככל שהשורשים עמוקים יותר, חסונים ובריאים כך גם הנוף רחב יותר ושפע של הפרי רב יותר. זו בדיוק הנקודה - השורשיות. יש לשים לב לתהליכים השורשיים וגם לתת את המשמעות הנכונה לשורשים, וחז"ל מדריכים אותנו לכך.

כי האדם עץ השדה

אתן לכך כמה דוגמאות בתורת הנפש הפרטית והלאומית. פעמים ישנם אצלנו תקופות של שלכת, כל אדם עשוי לחוות תקופה של קיפאון, נסיגה, וחוסר יכולת לייצר כוחות חיים שלמים. אך יש לשים לב שגם בתקופת חורף זו מתרחשים תהליכים שאם תתבונן בהם היטב אתה עשוי לחוש כי ישנם השפעות מכוננות ומשמעותיות גם לחורף נפשי זה.

זה יכול להיות רכישת תוכן שמהווה גורם מדרבן, או אפילו כלים חדשים אשר נרכשו דווקא בתקופה אפורה זו. כמו כן שומה עלינו להתבונן בנפשנו פנימה היטב. יש לשים לב היטב לכוחות החיים שבנו. כשנזהה עוררות מה, גילויי רצון, התחלה של התחממות וגילויים של עוצמות חיים - נשים לב לכך ואל נתייאש. נבין שיש כאן עוצמות שצריך לחשוף אותן, להלהיב אותן, והן עתידות גם לפרוח.

הורים וילדים - ענפים ושורשים

הייתי אומר שזה גם נכון מאוד ביחסי הורים וילדים. "כבד את אביך ואת אימך למען יאריך ימך" אני נוטה לחשוב שאין המדובר רק בשכר חיצוני, אלא גם כחלק אימננטי ישיר ופנימי מההווה שיוצר היחס של הכבוד להורים. כשאתה בונה נכון את השורשיות, כשאתה רואה במצע עליו גדלת, ובמקום ממנו התפתחת משהו חיובי זה מייצב אותך ובונה לך חיים משמעותיים. אפילו אם תראה בהוריך רק שורשים של חוס אהבה ותעריך זאת, כבר סיגלת לך חיים ארוכים ויציבים.

ברור הוא שאינך נדרש להישאר צמוד לשורשים, אתה נקרא להתפתח ולעלות מעלה מעלה להרחיב את נופך ולייצר את פירותיך שלך. אינך נדרש לראות בהם מודל לחיקוי, אך בוודאי מודל להשראה ולכיוון ממקום של כבוד. באופן זה כאשר הנך מחובר לשורשים של עצמך, יהיו חייך משמעותיים, ארוכים ויציבים.

אך אדם תלוש, גם אם היום הוא מרגיש קל ופתוח לעולם שמסביבו, סופו שירגיש חסר ומטולטל, וחסר הוא את עוגן חייו. הוא לא תמיד יידע להסביר את מצבו אך בעצם הוא עקר את עצמו מהמקום היציב והשורשי של חייו. זה נכון ביחס לשורשים הרוחניים ולאמונה, וזה כאמור נכון גם ביחס לשורשים הפיזיים, קרי ההורים,

דורו של משיח; ביש מלבר וטב מלגו

אמר אחד מהגדולים בדורו של מרן הרב קוק זצ"ל: הרב מדבר על פנימיותו החיובית של הדור, אבל "בהדי כבשי דרחמנא למה לך?! אין לנו עסק בנסתרות, אנחנו אנשים הלכתיים, ואין לנו אלא את מה שענינו ראות.. הרציונאליות השטוחה מולידה אנשים מאוד סקפטיים, פחות אופטימיים ביחס למציאות. אבל הרב קוק התבונן היטב בעין בוחנת בקפלי המציאות, גם כשעדיין לא הייתה פריחה, אלא אדרבא הייתה אפילו התפרצות שבה הרבה עניינים שליליים.

הרב ידע לזהות את הזרמים התת קרקעיים שזורמים מתחת לפני השטח, פועלים באומה ומחיים את המציאות. הוא הבין שיש כאן משהו הרבה יותר פנימי שמניע את כל המהלך. גם אנו לפעמים שואלים את עצמנו, מה קורה מסביבנו, להיכן הציפיות נעלמו? לפעמים זה מתגלה אחרי הרבה שנים, הנה זה מקבל משמעות, אכן המדובר בניצני ניצנים, אך החכמה הגדולה היא כאמור לקרוא את הנולד, ולתת משמעות להווה לאורו.

אף אתה - אם אדם של ממש אתה - קום והושט ירך, תן לבך. קום וחיה.

מידי שבוע ביום שלישי בשעה 19:00 מתקיימת בביהמ"ד של "שיבת הגולן" שיחה כללית. השיחה עוסקת בתורת המידות ובנפש האדם, חיזוק בלימוד תורה ועבודת ה'. להבדיל משיעורי האמונה העוסקים בעיונים מהותיים וכלליים בתורת מרן הרב וכתבי ראשונים, טבעה של שיחה זו שהיא בעלת גוון מוסרי, ועניינה לתת כלים והדרכות רוחניות, הנגזרות מתוך המבט האמוני, ושופכות אור על דרכו הרוחנית של בן תורה בדורנו.

עיבוד: אביעד בראון עריכה: הראל אריה אינטרנט: הראל ריינוס הפצה: אלעד הקשר